

GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 1
Rotel 13

DOM
2023-06-15
Jönköping

Mål nr
B 1164-23

Sid 1 (8)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kalmar tingsrätts dom den 20 mars 2023 i mål nr B 3689-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 2)

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Linda Caneus
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Kalmar

Klagande (Tilltalad)

KIM Joel Halvorsen, 19950220-5454
Frihetsberövande: Intagen i kriminalvårdsanstalt
Slottsgatan 9 Lgh 1202
572 42 Oskarshamn

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Niklas Kappel
Advokatbyrån Dahlén & Kappel Handelsbolag
Kaggensgatan 4
392 32 Kalmar

SAKEN

Mord m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten fastställer tingsrättens domslut.

Kim Halvorsen avtjänar för närvarande ett fängelsestraff (Kalmar tingsrätts dom den 1 juli 2022 i mål nr B 148-22). Om Kim Halvorsen frigges från det straffet innan det fängelsestraff som hovrätten nu bestämt får verkställas, ska följande gälla. Kim Halvorsen ska då omedelbart vara häktad. Kim Halvorsen ska sedan vara fortsatt häktad tills fängelsestraffet får verkställas.

Det som tingsrätten har beslutat om beslag ska fortfarande gälla.

Det som tingsrätten har beslutat om sekretess ska fortfarande gälla. Hovrätten beslutar att samma sekretessbestämmelse även i fortsättningen ska vara tillämplig på motsvarande uppgifter, vilka även i hovrätten har lagts fram vid den del av huvudförhandlingen som har hållits inom stängda dörrar.

Niklas Kappel får ersättning av staten med 87 650 kr. Av beloppet avser 26 937 kr arbete, 30 750 kr tidsspillan, 12 433 kr utlägg och 17 530 kr mervärdesskatt.

Staten ska stå för kostnaden i hovrätten för försvararen.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kalmar tingsrätts dom den 20 mars 2023 i mål nr B 3689-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 2)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Linda Caneus
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Kalmar

Klagande och motpart (Tilltalad)

HAMPUS Roger Olof Nibelius, 19920814-4833
Frihetsberövande: Häktad
Karlsborgsvägen 54
572 60 Oskarshamn

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Peter Frisén
Advokatfirman Frisén AB
Storgatan 44 A
577 30 Hultsfred

SAKEN

Grovt rån

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut endast på så sätt att hovrätten bestämmer fängelsestraffets längd till 5 år.

I övrigt gäller tingsrättens domslut.

Hampus Nibelius ska vara fortsatt häktad tills fängelsestraffet får verkställas.

Det som tingsrätten har beslutat om beslag ska fortfarande gälla.

Det som tingsrätten har beslutat om sekretess ska fortfarande gälla. Hovrätten beslutar att samma sekretessbestämmelse även i fortsättningen ska vara tillämplig på motsvarande uppgifter, vilka även i hovrätten har lagts fram vid den del av huvudförhandlingen som har hållits inom stängda dörrar.

Peter Friséén får ersättning av staten med 53 095 kr. Av beloppet avser 27 306 kr arbete, 11 322 kr tidspillan, 3 848 kr utlägg och 10 619 kr mervärdesskatt.

Staten ska stå för kostnaden i hovrätten för försvararen.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Kim Halvorsen har yrkat att hovrätten ska sänka straffet.

Hampus Nibelius har yrkat att hovrätten ska frikänna honom eller, i annat fall, rubricera gärningen på annat sätt. Om så sker har han yrkat att hovrätten i första hand ska bestämma påföljden till skyddstillsyn, i andra hand skyddstillsyn i förening med fängelse och i sista hand att straffet sätts ned.

Åklagaren har yrkat att hovrätten ska skärpa straffet för Hampus Nibelius. Hon har i första hand yrkat att Hampus Nibelius ska dömas för grovt rån såvitt avser hela händelseförloppet. För det fall hovrätten bedömer att Hampus Nibelius endast ska dömas för fullbordat grovt rån såvitt avser tillgreppet av klockan, har hon i andra hand yrkat att han även ska dömas för försök till grovt rån såvitt avser hans agerande från det att Kim Halvorsen lämnade brottsplatsen till dess att den sistnämnde kom tillbaka. I sista hand har hon yrkat att Hampus Nibelius ska dömas för grov misshandel såvitt avser det våld som Ulf Sandberg utsattes för efter att Kim Halvorsen återkom till brottsplatsen.

Part har motsatt sig motparts ändringsyrkanden.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Hovrätten har tagit del av den bevisning som lades fram vid tingsrätten i överklagade delar. Upptagningarna av förhören vid tingsrätten har spelats upp med ljud och bild.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Gärningar som inte överklagats (åtalet mot Kim Halvorsen)

I enlighet med tingsrättens dom ska Kim Halvorsen dömas för mord, grovt rån och vållande till kroppsskada, grovt brott. Hovrätten gör ingen annan bedömning än

tingsrätten i fråga om gärningarnas rubricering. Den huvudsakliga frågan i hovrätten beträffande Kim Halvorsen gäller hur straffet ska bestämmas.

Åtalet mot Hampus Nibelius

Tingsrätten har utförligt redogjort för sin värdering av den åberopade bevisningen. Hovrätten ansluter sig till tingsrättens bedömning såvitt avser Hampus Nibelius faktiska agerande vid det åtalade tillfället. Hampus Nibelius har således tillsammans och i samförstånd med Kim Halvorsen tillgripit en armbandsklocka från Ulf Sandberg och försökt stjäla pengar av den sistnämnde enligt vad tingsrätten funnit styrkt. I fråga om Hampus Nibelius uppsåt gör hovrätten följande bedömning.

Som tingsrätten konstaterat har Hampus Nibelius med visst eftertryck protesterat mot att Kim Halvorsen skulle hämta en kniv. Därefter har Hampus Nibelius till Ulf Sandberg upprepat sina krav på pengar och påtalat att Kim Halvorsen gått i väg för att hämta en kniv. När Kim Halvorsen kom tillbaka till platsen angrep han Ulf Sandberg omgående med ett flertal knivhugg. Hovrätten konstaterar att Hampus Nibelius genom sitt agerande på sätt och vis har förstärkt sitt hot genom uttalandet om kniven, vilket är försvårande för honom, samtidigt som uttalandet delvis verkar ha yttrats för att Hampus Nibelius synes vara orolig över Kim Halvorsens tal om kniv. När det gäller Kim Halvorsens angrepp med kniv anser hovrätten inte att det kan sägas att Hampus Nibelius och Kim Halvorsen har haft någon gemensam brottsplan. Det kan heller inte dras någon säker slutsats kring om Hampus Nibelius såg att Kim Halvorsen hade en kniv innan angreppet. Av mobilfilmen framgår också att direkt efter att Kim Halvorsen berättat att han använt kniven utropar Hampus Nibelius spontant ”Nej!”. Hovrätten bedömer mot denna bakgrund att Hampus Nibelius inte hade uppsåt till att Ulf Sandberg skulle angripas med kniv. I enlighet med tingsrätten dom finner dock hovrätten att han haft uppsåt till de övriga gärningsmomenten som tingsrätten funnit styrkta.

Av de skäl som tingsrätten angett bedömer hovrätten att den gärning som Hampus Nibelius har gjort sig skyldig till ska rubriceras som grovt rån.

Påföljd

Kim Halvorsen

Påföljden för mord är fängelse på viss tid, lägst tio och högst arton år, eller på livstid. Tingsrätten har noga redogjort för de rättsliga utgångspunkter som aktualiseras vid påföljdsbestämningen, vilka även hovrätten har att utgå ifrån i sin bedömning.

Hovrätten, som konstaterar att mordet är avgörande för påföljdsbedömningen, instämmer i tingsrättens bedömning i fråga om straffvärde, straffmätning och påföljdsval. Det har inte framkommit några omständigheter i hovrätten som förändrar denna bedömning. Påföljden för Kim Halvorsen ska därför bestämmas till fängelse på livstid och tingsrättens domslut ska således fastställas i den delen.

Hampus Nibelius

Påföljden för grovt rån är fängelse i lägst fem och högst tio år (se 8 kap. 6 § brottsbalken). I likhet med tingsrätten finner hovrätten att det för Hampus Nibelius föreligger ett flertal försvårande omständigheter. Hovrätten har dock bedömt att Hampus Nibelius vid aktuellt tillfälle saknat uppsåt till att målsäganden skulle angripas med kniv. Mot denna bakgrund finner hovrätten att de försvårande omständigheterna har beaktats i tillräcklig utsträckning vid rubriceringen (jfr NJA 2018 s. 767 I och II). Enligt hovrätten saknas skäl att vid straffmätningen avvika från straffvärdet. Tingsrättens domslut ska därför ändras på så sätt att fängelsestraffets längd bestäms till 5 år.

Häktning

Av de skäl tingsrätten har angett ska Kim Halvorsen och Hampus Nibelius vara fortsatt häktade på sätt som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 13 juli 2023.

I avgörandet har hovrättsråden Ann Ganelind och Stellan Gylestam, tf. hovrätts-
assessorn Simon Hallgren (referent) samt nämndemännen Gunnel Jarméus och Göran
Karlsson deltagit.

Hovrätten är enig.

AVRÄKNINGSUNDERLAG finns i hovrättens akt.

KALMAR TINGSRÄTT
AVDELNING FÖRTUR

Slutligt beslut
2023-05-30

Målnummer
B 3689-22

Beslut om rättelse

Peter Frisén ska rätteligen tillerkännas ersättning med 269 573 kr, varav 147 609 kr avs. arbete, 58 725 kr avs. tidsspillan, 9 324 kr avs. utlägg och 53 915 kr avs. mervärdesskatt.

Ansvarig för beslutet

Rådmannen Hans Ranholm

Digitalt signerad av

Rådmannen Hans Ranholm

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress

Box 613
391 26 Kalmar

Besöksadress

Smålandsgatan 28
Kalmar

Expeditionstid

måndag - fredag
08:30-11:30
12:30-15:00

Telefon

0480-47 78 00

E-post

kalmar.tingsratt@dom.se

Webb

www.kalmartingsratt.domstol.se

Tilltalade 2 st

Parter och domslut

Kim Halvorsen

Parter

Tilltalad

KIM Joel Halvorsen, 19950220-5454
Slottsgatan 9 Lgh 1202, 572 42 Oskarshamn

Offentlig försvarare

Advokat Niklas Kappel
Advokatbyrån Dahlén & Kappel Handelsbolag
Kaggensgatan 4, 392 32 Kalmar

Åklagare

Kammaråklagare Linda Caneus
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Kalmar
Box 21003, 200 21 Malmö

Målsägande (part)

KARIN Cecilia Elisabet Henriksson
Beckombergavägen 196, 168 56 Bromma

Målsägandebiträde

Advokat Nina Ask
Oskarshamns advokatbyrå AB
Box 32, 572 21 Oskarshamn

Målsägande (part)

INGRID Elisabet Sandberg
Påkhäradsvägen 62, 572 95 Figeholm

Målsägandebiträde

Advokat Nina Ask
Oskarshamns advokatbyrå AB
Box 32, 572 21 Oskarshamn

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 613
391 26 Kalmar

Besöksadress
Smålandsgatan 28
Kalmar

Expeditionstid
måndag - fredag
08:30-11:30
12:30-15:00

Telefon
0480-47 78 00

E-post
kalmar.tingsratt@dom.se

Webb
www.kalmartingsratt.domstol.se

Målsägande (part)

PER Harry Sandberg
Herrgårdsvägen 1, 572 37 Oskarshamn

Målsägandebiträde

Advokat Nina Ask
Oskarshamns advokatbyrå AB
Box 32, 572 21 Oskarshamn

Målsägande (part)

Ulf Sandbergs dödsbo

Ombud

Advokat Nina Ask
Oskarshamns advokatbyrå AB
Box 32, 572 21 Oskarshamn

Domslut

Brott som Kim Halvorsen döms för

Grovt rån, 8 kap 6 § brottsbalken, 2022-09-23, Oskarshamns kommun

Mord, 3 kap 1 § brottsbalken, 2022-09-23, Oskarshamns kommun

Vållande till kroppsskada, grovt brott, 3 kap 8 § 2 st brottsbalken, 2022-09-23, Oskarshamns kommun

Påföljd

Fängelse på livstid

Rapporterade lagrum

Lagrum som har tillämpats och rapporterats till andra myndigheter

Ny påföljd har bestämts för den nya brottsligheten (34 kap 1 § 1 st brottsbalken).

Häktning m.m.

Kim Halvorsen ska inte längre vara häktad i målet. Om Kim Halvorsen friges från det fängelsestraff han nu verkställer innan fängelsestraffet i detta mål får verkställas ska Kim Halvorsen omedelbart häktas. Beslutet gäller tills fängelsestraffet får verkställas.

Skadestånd

Kim Halvorsen ska betala skadestånd till Per Sandberg med 110 000 kr. Kim Halvorsen ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 23 september 2022 tills betalning sker.

Kim Halvorsen ska betala skadestånd till Ingrid Sandberg med 110 000 kr. Kim Halvorsen ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 23 september 2022 tills betalning sker.

Kim Halvorsen ska betala skadestånd till Karin Henriksson med 110 000 kr. Kim Halvorsen ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 23 september 2022 tills betalning sker.

Kim Halvorsen ska betala skadestånd till Ulf Sandbergs dödsbo med 47 254 kr. Kim Halvorsen ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 27 november 2022 tills betalning sker.

Förverkande och beslag

Beslaget av träningsbyxor, beslagtaget hos Kim Halvorsen, ska bestå tills domen vinner laga kraft. Det beslagtagna ska därefter återlämnas till Kim Halvorsen. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG107931 nr 12).

Beslaget av ett par skor och en träningsjacka, beslagtaget hos Kim Halvorsen, ska bestå tills domen vinner laga kraft. Det beslagtagna ska därefter återlämnas till Kim Halvorsen (Polismyndigheten, 2022-5000-BG107931 nr 1-2, 2022-5000-BG107931 nr 11).

I beslag tagen mobiltelefon med mobilskal förverkas från Kim Halvorsen (Polismyndigheten, 2022-5000-BG113865 nr 1-2).

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 21 kap 1 § och 35 kap 1§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på filmer och rättsmedicinskt obduktionsprotokoll jämte bilder.

Brottsofferfond

Kim Halvorsen ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Niklas Kappel får ersättning av staten med 194 893 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 143 546 kr arbete
- 11 813 kr tidsspillan
- 555 kr utlägg
- 38 979 kr mervärdesskatt

Nina Ask får ersättning av staten med 170 130 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 114 759 kr arbete
- 17 550 kr tidsspillan
- 3 795 kr utlägg
- 34 026 kr mervärdesskatt

Lisa Gustafsson får ersättning av staten med 20 403 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 11 808 kr arbete
- 4 050 kr tidsspillan
- 464 kr utlägg
- 4 081 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Hampus Nibelius

Parter

Tilltalad

HAMPUS Roger Olof Nibelius, 19920814-4833
Karlsborgsvägen 54 Lgh 1002, 572 60 Oskarshamn

Offentlig försvarare

Advokat Peter Frisén
Advokatfirman Frisén AB
Storgatan 44A, 577 30 Hultsfred

Åklagare

Kammaråklagare Linda Caneus
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Kalmar
Box 21003, 200 21 Malmö

Domslut

Brott som Hampus Nibelius döms för

Grovt rån, 8 kap 6 § brottsbalken, 2022-09-23, Oskarshamns kommun

Påföljd

Fängelse 6 år

Häktning m.m.

Hampus Nibelius ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Förverkande och beslag

Beslaget av en armbandsklocka, beslagtaget hos Hampus Nibelius, ska bestå tills domen vinner laga kraft. Det beslagtagna ska därefter återlämnas till dödsboet efter Ulf Sandberg. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG107593 nr 1).

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 21 kap 1 § och 35 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på filmer och rättsmedicinskt obduktionsprotokoll jämte bilder.

Brottsofferfond

Hampus Nibelius ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Peter Friséen får ersättning av staten med 269 573 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 147 609 kr arbete
- 58 725 kr tidsspillan
- 9 324 kr utlägg
- 53 915 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Yrkanden

Stämningsansökan, aktbilaga 117, 2023-01-25, åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Kim Halvorsen ska dömas för grov misshandel enligt 3 kap 6 § 1 st brottsbalken.

Gärningsbeskrivning

1.1 GROV MISSHANDEL (Kim Halvorsen) (5000-K1207003-22)

Kim Halvorsen har kastat ett rör på Daniel Franssohn som träffade hans vänstra ögonbryn, med smärta, blödning, sårskada, svullnad, blåmärke och ärr som följd. Det hände den 23 september 2022 på Spånghagen, Döderhult 102, Oskarshamn, Oskarshamns kommun.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom gärningen var livsfarlig och Kim Halvorsen visat särskild hänsynslöshet eller råhet.

Kim Halvorsen begick gärningen med uppsåt.

Ansvarsyrkande i andra hand

Vållande till kroppsskada, grovt brott

Kim Halvorsen har av oaktsamhet vållat Daniel Franssohn kroppsskada som inte är ringa genom att kasta ett rör på honom som träffade hans vänstra ögonbryn med smärta, blödning, sårskada, svullnad, blåmärke och ärr som följd. Det hände den 23 september 2022 på Spånghagen, Döderhult 102, i Oskarshamn.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom gärningen har innefattat ett medvetet risktagande av allvarligt slag då Kim Halvorsen kastat iväg röret trots vetskap om att Daniel Franssohn befann sig på platsen och ett livsfarligt tillhygge använts.

Stämningsansökan, aktbilaga 117, 2023-01-25, åtalspunkt 2

Åklagaren har begärt att Kim Halvorsen ska dömas för mord enligt 3 kap 1 § brottsbalken.

Åklagaren har begärt att Kim Halvorsen och Hampus Nibelius ska dömas för grovt rån (antal brott: 2) enligt 8 kap 6 § brottsbalken.

Gärningsbeskrivning

2.1 GROVT RÅN (Kim Halvorsen och Hampus Nibelius) (5000-K1122007-22)

Kim Halvorsen och Hampus Nibelius har tillsammans och i samförstånd stulit en armbandsklocka från Ulf Sandberg som han bar på sig och försökt stjäla pengar av honom genom att omringa honom, hålla fast honom och dra av klockan från hans vänstra handled, upprepade gånger sparka honom på benen och överkroppen samt tilldela honom slag med

öppen hand och knytnävsslag i ansiktet och huvudet så att han fallit till marken.

Efter det att Ulf Sandberg fallit till marken har Kim Halvorsen och Hampus Nibelius tillsammans och i samförstånd fortsatt att kräva Ulf Sandberg på pengar och våldet fortsatt på så sätt att Kim Halvorsen upprepade gånger sparkat den liggande Ulf Sandberg i magen med skobeklädda fötter.

Hampus Nibelius har deltagit i gärningen genom att förstärka hotet, omringa Ulf Sandberg, bistå Kim Halvorsen, uppmana Kim Halvorsen att utöva mer våld mot Ulf Sandberg, kräva Ulf Sandberg på pengar och uppmana honom att ta ut pengar till dem i bankomaten, tillgripa Ulf Sandbergs klocka och dokumentera överfallet genom att filma händelsen med Kim Halvorsens mobiltelefon.

Ulf Sandberg har därigenom åsamkats skador i form av sårskador, blödningar, hudavskrapningar och revbensbrott i huvudet, ansiktet, armarna, axeln, bålen, bröstkorgen och lumsken/höftkammen.

Kim Halvorsen har därefter lämnat brottsplatsen och hämtat en kniv. Hampus Nibelius har haft vetskap om att Kim Halvorsen gick för att hämta en kniv. Under tiden Kim Halvorsen var iväg har Hampus Nibelius bevakat Ulf Sandberg och hotat Ulf Sandberg genom att uttala att Kim Halvorsen gått för att hämta en kniv och fortsatt kräva honom på pengar och uppmanat honom att ta ut pengar i bankomaten med kontokort och ge till dem samt dokumenterat händelsen på film med Kim Halvorsens mobiltelefon.

Kim Halvorsen har sedan återkommit till brottsplatsen och huggit Ulf Sandberg med en kniv 7-8 gånger i bröstkorgens fram- och baksida samt nedre delen av ryggen och i vänster överarm där knivhuggen har skadat bland annat hjärtat och lungorna med stora blödningar som följd.

Hampus Nibelius, som haft full vetskap om att Kim Halvorsen gick iväg för att hämta en kniv, har kvarstannat på platsen och bevakat Ulf Sandberg till dess att Kim Halvorsen kommer tillbaka och hugger Ulf Sandberg med kniv. Hampus Nibelius befinner sig bredvid Kim Halvorsen då Kim Halvorsen fortsätter att kräva Ulf Sandberg på pengar och knivhugger Ulf Sandberg. Hampus Nibelius förstärker hotet genom sin närvaro och dokumenterar händelsen genom att filma med Kim Halvorsens mobiltelefon.

Hampus Nibelius har genom sitt agerande tillsammans och i samförstånd med Kim Halvorsen försökt förmå Ulf Sandberg att ge dem pengar genom att tillfoga Ulf Sandberg kroppsskador och smärta.

Kim Halvorsen och Hampus Nibelius har därefter lämnat brottsplatsen tillsammans.

Ulf Sandberg har avlidit av de skador han åsamkats genom skarpt våld mot bröstkorgen med skador på hjärtat, lungsäckarna med stort luftinträde och lungorna, med åtföljande förblödning.

Det hände den 23 september 2022 på Slottsgatan, Oskarshamn, Oskarshamns kommun.

Fara har förelegat för att rånförsöket skulle fullbordas eller har sådan fara endast på grund av tillfälliga omständigheter varit utesluten.

Rånet och rånförsöket bör bedömas som grova brott eftersom det är två gärningsmän som tillsammans och i samförstånd överfallit en ensam, funktionsnedsatt och fysiskt sett underlägsen man på öppen gata och utövade mycket omfattande och livsfarligt våld mot målsägandens huvud och kropp och bland annat upprepade gånger sparkat målsäganden när han låg ner på marken. Genom sitt agerande har gärningsmännen tillfogat målsäganden svåra kroppsskador och visat synnerlig råhet och på ett hänsynslöst sätt utnyttjat målsägandens skyddslösa och utsatta ställning. Vidare har gärningen varit av särskilt farlig art.

Den misshandel som har utövats är att bedöma som grov eftersom gärningen varit livsfarlig, Ulf Sandberg tillfogats svåra kroppsskador och gärningsmännen visar särskild hänsynslöshet och råhet.

Hampus Nibelius och Kim Halvorsen begick gärningarna med uppsåt.

2.2 MORD (Kim Halvorsen) 5000-K1122007-22 Kim Halvorsen har dödat Ulf Sandberg genom att hugga honom med kniv enligt ovan åtalpunkt 2.1. Det hände den 23 september 2022 på Slottsgatan, Oskarshamn, Oskarshamns kommun. Kim Halvorsen begick gärningen med uppsåt. Lagrum: 3 kap 1 § brottsbalken

2.3 FÖRSÖK TILL GROVT RÅN (Hampus Nibelius) (5000-K1122007-22)

Hampus Nibelius har tillsammans och i samförstånd med Kim Halvorsen försökt stjäla pengar av Ulf Sandberg genom att misshandla och hota honom enligt ovan åtalpunkt 2.1. Det hände den 23 september 2022 på Slottsgatan, Oskarshamn, Oskarshamns kommun.

Fara har förelegat för att rånförsöket skulle fullbordas eller har sådan fara endast på grund av tillfälliga omständigheter varit utesluten.

Brottet bör bedömas som grovt av skäl som anges under åtalpunkt 2.1.

Hampus Nibelius begick gärningen med uppsåt.

Ansvarsyrkande i andra hand

Grov misshandel

Hampus Nibelius har tillsammans och i samförstånd med Kim Halvorsen misshandlat Ulf Sandberg enligt ovan åtalpunkt 2.1. Det hände den 23 september 2022 på Slottsgatan, Oskarshamn, Oskarshamns kommun.

Brottet bör bedömas som grovt av skäl som anges under åtalspunkt 2.1.

Hampus Nibelius begick gärningen med uppsåt.

Häktning m.m.

Åklagaren har begärt att häktningen beträffande Kim Halvorsen ska hävas. Åklagaren har också begärt att Kim Halvorsen ska häktas tills fängelsestraffet får verkställas, om Kim Halvorsen frigges från det fängelsestraff han nu värkställer innan fängelsestraffet i detta mål får verkställas.

Åklagaren har begärt att Kim Halvorsen ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Åklagaren har begärt att Hampus Nibelius ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Skadestånd

Per Sandberg har begärt att Kim Halvorsen ska betala skadestånd med 110 000 kr. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 23 september 2022 tills betalning sker.

Ingrid Sandberg har begärt att Kim Halvorsen ska betala skadestånd med 110 000 kr. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 23 september 2022 tills betalning sker.

Karin Henriksson har begärt att Kim Halvorsen ska betala skadestånd med 110 000 kr. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 23 september 2022 tills betalning sker.

Ulf Sandbergs dödsbo har begärt att Kim Halvorsen ska betala skadestånd med 47 254 kr. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 27 november 2022 tills betalning sker.

Förverkande och beslag

Det yrkas att beslaget av träningsbyxor, beslagtaget hos Kim Halvorsen, ska bestå tills domen vinner laga kraft. Det beslagtagna ska därefter återlämnas till Kim Halvorsen. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG107931 nr 12).

Det yrkas att beslaget av ett par skor och en träningsjacka, beslagtaget hos Kim Halvorsen, ska bestå tills domen vinner laga kraft. Det beslagtagna ska därefter återlämnas till Kim Halvorsen (Polismyndigheten, 2022-5000-BG107931 nr 1-2, 2022-5000-BG107931 nr 11).

Det yrkas att en mobiltelefon med mobilskal förverkas från Kim Halvorsen (Polismyndigheten, 2022-5000-BG113865 nr 1-2).

Det yrkas att beslaget av en armbandsklocka, beslagtaget hos Hampus Nibelius, ska bestå tills domen vinner laga kraft. Det beslagtagna ska därefter återlämnas till dödsboet efter Ulf Sandberg. (Polismyndigheten, 2022-5000-BG107593 nr 1).

Skäl

Inställningar m.m.

Kim Halvorsen har förnekat brott och bestridit skadeståndsyrkandena men vitsordat yrkade belopp för särskild anhörigersättning och psykiskt lidande samt 20 858 kr avseende begravningskostnader. Han har inte haft någon erinran mot yrkandet om fortsatt beslag.

Hampus Nibelius har förnekat brott. Han har inte haft någon erinran mot yrkandet om fortsatt beslag.

Avseende åtalspunkten 2 har åklagaren förtydligat att ansvar yrkas för Kim Halvorsen för grovt rån i inledningsskedet och därefter för mord, och för Hampus Nibelius för grovt rån i första hand för hela förloppet och i andra hand för inledningsskedet och därefter för försök till försök till grovt rån och i vart fall för grov misshandel. För Halvorsens del framställs inga andrahandsyrkanden.

Åtalspunkten 1

Genom Hampus Nibelius och Daniel Franssohns uppgifter (videoförhör under förundersökningen) i förening med de videofilmer som omedelbart efter händelsen gjorts av Nibelius och Kim Halvorsen med den senares telefon är det styrkt att Halvorsen utan förvarning kastat ett metallrör i huvudet på Franssohn vilket orsakat de skador åklagaren påstått. Såväl Nibelius som Franssohn har beskrivit ett överhandskast som fått röret att rotera vertikalt tills det träffat Franssohn vid ögat med ena ändan. De har båda talat om ett järnrör, men närmare beskrivit röret som ett moppskaft. På en av filmerna ses Halvorsen slå och bryta av röret som förefaller vara lätt och bete sig som ett aluminiumrör. Röret har inte återfunnits. Halvorsen har inte kommenterat åtalet. Utifrån filmerna på målsäganden efter händelsen och Nibelius och Franssohns uppgifter att Halvorsen stod strax utanför Nibelius bostad har polisen beräknat avståndet till ca 20 meter. Samtliga inblandade var berusade.

Det står klart att Halvorsen genom att kasta röret mot Franssohn (och Nibelius som befann sig strax invid) oaktsamt orsakat en icke ringa kroppsskada. Träffen framstår med hänsyn till avståndet, Halvorsens berusning och rörets lätthet som tämligen slumpartad, men att röret skulle träffa Franssohn (eller Nibelius) på något sätt, och orsaka någon skada, har uppenbart legat i farans riktning, och skadan hade kunnat bli värre likaväl som lindrigare. Det lätta röret kan dock inte betraktas som ett livsfarligt tillhygge. Det kan inte uteslutas att Halvorsen velat spela de andra ett spratt, och det saknas stöd för att han varit likgiltig i förhållande till att röret skulle träffa någon av dem. Kastet har inneburit ett medvetet risktagande och oaktsamheten ligger nära (men bara nära) likgiltighet; gärningen bör därför bedömas som vållande till kroppsskada, grovt brott.

Åklagaren har gjort gällande att åtalspunkterna 1 och 2 har bevisverkan i förhållande till varandra genom att de visar på ett *modus operandi*. Tillvägagångssättet har dock inte många likheter förutom att Halvorsen velat dokumentera händelserna samt den tillfredsställelse och stolthet Halvorsen på filmerna visar över de skador han tillfogat andra människor.

Rånet

På kvällen samma dag har Kim Halvorsen och Hampus Nibelius gått till Slottsgatan där Halvorsen bodde med sin mor. Båda var berusade och saknade pengar. På Slottsgatan träffade de på Ulf Sandberg som de omedelbart konfronterade. Sandberg led efter en hjärntumöroperation av påtagliga nedsättningar av rörelseförmåga, balans, syn och hörsel. Han var helt nykter. Det saknar betydelse om Halvorsen och Nibelius förstod att han var funktionsnedsatt eller trodde att han var berusad (ett misstag som tidigare förekommit); oavsett anledningen kunde han uppenbart varken fly eller försvara sig.

Vad som sedan följde är väl utrett genom ögonvittnena Annika Melkersson, Victor Nilsson, Hans Nielsen och Carl Nielsen samt genom övervakningskameran i porten på Slottsgatan 9 och eftersom Halvorsen först råkade "fickringa" sin bekanta Josefine Cedertorn så att hon hörde det inledande skedet och därefter gav telefonen till Nibelius med uppmaning att filma vilket han också gjorde.

Under hela händelseförloppet har Halvorsen krävt pengar av Sandberg under förevändning av en skuld, samt har Nibelius upprepat kraven; inledningsvis 1 000 kr vilket sedan sänkts först till 500 kr och sedan 400 kr. Ingenting har framkommit som skulle tyda på något tidigare samröre mellan Sandberg (vars ekonomi var god) och Halvorsen (som var utblottad) och vad skulden skulle avse tycks inte ens ha nämnts. Påståendet om en skuld framstår som en grundlös förevändning för att pressa Sandberg på pengar och misshandla honom. Tämlichen omgående har våld kommit till användning och summorna börjat minska, fortfarande utan att det nämnts någon anledning till skulden. Nibelius har således förstått att han deltog i ett brott mot en försvarslös människa och han måste ha förstått att det sannolikt inte fanns någon skuld; i vart fall har han varit uppenbart likgiltig till detta. Såväl Halvorsen som Nibelius har alltså haft uppsåt till rån.

Annika Melkersson och Victor Nilsson (som kom tillsammans med sin dotter i bil) samt Hans och Carl Nielsen (som kom tillsammans med Carls flickvän i en annan bil) har sett Halvorsen och Nibelius korsa Slottsgatan och konfrontera Sandberg så att han stod med ryggen mot väggen, och att de (eller åtminstone någon av dem) strax slagit honom. Melkersson och Hans Nielsen ringde direkt till SOS.

På film från en övervakningskamera i ett trapphus syns hur Sandberg backar bakåt och Halvorsen följer efter honom och sparkar omkull honom med två sparkar. När han reser sig upp ställer sig Halvorsen nära framför honom så att han trängs mot väggen och Nibelius ställer sig alldeles bredvid Halvorsen. 24 sekunder saknas sedan i filmen. Därefter ses i vart fall Halvorsen slita i Sandbergs vänsterarm och därefter plocka upp något från marken och ge det till Nibelius som också själv tar upp något från marken. Sandbergs klocka har sedermera anträffats avsliten i två delar i Nibelius ficka, och bland Sandbergs skador finns skador som är förenliga med att de orsakats genom att klockan dragits av honom. Det är styrkt att Halvorsen och Nibelius med våld stulit Sandbergs klocka.

Enligt Nibelius var det Halvorsen som drog av Sandberg hans klocka och gav den till Nibelius som tog emot den utan att reflektera över vems den var. Av övervakningsfilmen framgår emellertid att Nibelius aktivt deltog i att avtvinga Sandberg hans klocka, och han kan inte ha undgått att förstå att det var denna han stoppade på sig. Han har förklarat att han uppfattade det som att Halvorsen drev in en verklig skuld. Någon anledning till skulden tycks dock inte ens ha nämnts och i ljuset av det omedelbara våldet måste påståendet framstått som en förevändning.

Redan det inledande våldet var kraftigt; Annika Melkersson har tämlichen omgående ringt SOS och redan i ett tidigt skede av samtalet sagt "dom slår ju för helvete ihjäl han!" vilket inte framstår som någon överdrift. En jämförelse mellan obduktionsprotokollets utlåtande om skadeorsaker och den film Nibelius något senare påbörjade visar att Sandberg redan i detta skede sparkats i huvudet.

Genom Halvorsens fickringning har Cedertorn hört åtminstone huvuddelen av detta inledande skede. Hon har berättat att Halvorsen och Nibelius (vars röster hon kände igen) skrek på en okänd person som de krävde på 500 kr, eller att han skulle lämna över ett bankkort och följa med till en bankomat. Den

okände personen lät rädd och panikslagen och svarade att han inte hade några pengar och inte var skyldig några pengar. Nibelius upprepade Halvorsens krav "som ett eko". Fickringningen bröts samtidigt som någon argt sa "filma! filma!"

På uppmaning av Halvorsen har Nibelius sedan filmat det fortsatta förloppet med Halvorsens mobiltelefon. Han har förklarat att han inte vågade säga emot och att han i situationen var rädd för att inte göra som Halvorsen sa, även om han annars inte är rädd för honom. De måste dessförinnan ha korsat gatan för när filmen inleds, och Halvorsen hörs säga "filma, filma", korsar de båda gatan tillbaka till Sandberg som står på benen men tar sig för en skada ovanför pannan. Omedelbart sparkar Halvorsen Sandberg över armen och slår honom i huvudet, först en gång med öppen hand och sedan med ett kraftigt knytnävsslag som fäller Sandberg till marken; han faller handlöst och slår i stenläggningen hårt med huvudet först och blir liggande stilla. Sedan Halvorsen sett att Sandberg inte gör någon ansats att resa sig eller skydda sig sparkar han honom tre gånger i magen.

Av slagen, sparkarna och fallet mot marken har Sandberg tillfogats ett flertal skador som dokumenterats vid obduktionen. Särskilt sårskador ovanför pannan som Sandberg har redan när Nibelius först börjar filma och vars utseende talar för att den orsakats av en skobeklädd fot, samt i pannan, samt även brott på två revben på vänster sida, vars placering och utseende enligt rapporten närmast talar för att de orsakats av spark eller kraftig stöd, ska noteras.

Victor Nilsson och Hans Nielsen har båda försökt avbryta misshandeln. När Nilsson backat bilen för att markera att gärningsmännen var iakttagna har Halvorsen (som varit lätt att identifiera på grund av sin storlek och en ansiktstatuering) sprungit mot bilen som för att slå mot bilen varför Nilsson (som hade sin familj i bilen) körde vidare och snabbt rundade kvarteret för att komma tillbaka. Hans Nielsen har lämnat sin bil och skrikit "sluta!" och "du behöver väl inte slå ihjäl honom!" varvid Halvorsen jagat honom tillbaka till bilen och slagit till bilen när Nielsen kört iväg. Det är ett mått på Nielsens panik att han inte uppmärksammat att sonen Carl Nielsen också klivit ur bilen; sedan bilen kört iväg har Halvorsen konfronterat Carl Nielsen på ca en halv meters avstånd och frågat om han tyckte det var fel att slå ned Sandberg då han var skyldig Halvorsen pengar. Nibelius var då inte med Sandberg utan ca 2–3 meter bakom Halvorsen.

Efter ett avbrott har Nibelius åter filmat det fortsatta förloppet. Halvorsen uppmanar Nibelius att "gå fram och filma nära – nära så han syns". Återigen korsar de båda gatan tillbaka till Sandberg som halvsitter och tar sig för benet där han tidigare blivit sparkad, och Halvorsen hjälper Sandberg upp varefter han kräver honom på pengar. Det är blod på stenläggningen där Sandberg fallit. Därefter vänder Halvorsen sig till Nibelius och skryter om att det inte syns något på hans knogar eftersom han haft knytnäven i tröjan när han slog Sandberg. Den korta diskussionen avslutas med att Nibelius säger "ja, smacka han". Halvorsen upprepar sedan kraven på pengar – först 1000 kr, sedan 500 kr – som Sandberg svarar att han inte har. Nibelius frågar Sandberg om han har ett kontokort och säger att de ska gå och ta ut pengar. Återigen skryter Halvorsen för Nibelius att han "spräckt" Sandberg med en smäll. Halvorsen omväxlande klappar om och daskar till Sandberg och trycker sedan den hatt han tappat på hans huvud, som för att markera sin kontroll över honom. Till slut säger Halvorsen "vänta här, jag går upp och hämtar kniven", vilket Nibelius med visst eftertryck protesterar mot; bl.a. säger han "nej ingen kniv, ingen kniv, Kim skärp dig nu för fan. Vi tar det här ändå, sluta då."

Sedan Halvorsen gått in i trapphuset och upp på loftgången till hans och moderns lägenhet upprepar Nibelius flera gånger kraven på pengar – nu 400 kr. Nibelius påtalar för Sandberg att Halvorsen gått för att hämta kniv, och påstår också, när Sandberg flera gånger säger att han inte har 400 kr, att de har koll på hans konto och vet att han har den summan. Sandberg går nu, med svårighet men utan hjälp, längs gatan med Nibelius bredvid och snett framför Sandberg på gatsidan; Nibelius har alltså lett Sandberg bort från vittnena och mot bankomaten, om än utan att hålla tag i honom. Nibelius är ensam med Sandberg i två minuter.

Nibelius har menat att han genomgående försökt hjälpa Sandberg genom att uppmana honom att betala och föreslå att han kunde ta ut pengar från en bankomat, som han visste låg runt hörnet, så att Halvorsen skulle bli nöjd och sluta med misshandeln. Av filmen framgår att han sa till Halvorsen att

lägga av när vittnen visade tecken till att blanda sig i, och vid ett annat tillfälle har han sagt "snuten kommer nu", men lojt och utan att försöka övertyga. Han har emellertid vidgått att han uppmanat Halvorsen att "smacka han" (vilket hörs på filmen) och att "smacka" betyder "slå". Han har inte vid något tillfälle försökt hindra Halvorsen, trots att han haft goda möjligheter att göra detta antingen ensam eller tillsammans med andra genom att avbryta misshandeln eller, när han var ensam med Sandberg, hjälpa denne undan t.ex. till någon bil eller in på den restaurant som låg strax intill. Inte heller har han lämnat platsen. Han har aktivt deltagit i att tränga Sandberg mot väggen och att avtvinga honom hans klocka samt genom att filma våldet. Han har också tillsammans med Halvorsen upprepat krävt Sandberg på pengar, och har fortsatt med detta då han lämnats ensam med denne varvid han också särskilt hotat med att Halvorsen var på väg för att hämta kniv. Det är Nibelius som föreslagit att Sandberg skulle ta ut pengar från sitt kontokort, vilket han bl.a. uttryckt som "du ska ta ut pengar till oss". När andra velat hjälpa Sandberg har han hållit sig bakom Halvorsen så att de uppfattat att de även i detta agerat gemensamt. Först när Halvorsen talat om att hämta kniv har han protesterat, vilket i sig visar att han inte varit rädd för att tydligt säga ifrån när Halvorsen gjort något han inte velat vara med på.

Mordet

Halvorsen går lugnt upp till och från sin lägenhet (vilket syns på övervakningsfilm från trapphuset). På filmen från kameran i Nibelius hand (som från och med nu riktas nedåt; Nibelius har förklarat att han glömde bort att han filmade) hörs i bakgrunden hur Halvorsen knackar på och sedan säger "mamma, det är en nolla därnere och jag har tänkt att slå ihjäl honom". När han kommer ner till Nibelius och Sandberg igen upprepar han kravet på 400 kr några gånger, men mer eller mindre direkt hörs ett kort tumult på filmen varefter Halvorsen hörs säga "jag har huggt honom" och Sandbergs fötter syns i bild; han ligger helt stilla.

Av obduktionsrapporten framgår att Sandberg tillfogats sårskador 1) till höger om bröstbenet och vidare in mellan revbenen, 2) till vänster på bröstet, vidare genom ett revben, 3) och 4) till vänster mot ryggen mellan revbenen (där det också finns ett revbensbrott), 5) nedtill på ryggens vänstra del, samt även 6) och 7) i armen, varav ett helt genom armen och möjligen sammanhängande med ett ytligt sår i vänster sida så att kniven gått genom armen och trängt in i sidan. Båda lungorna har penetrerats, fyllts med blod och fallit samman. Hjärtat har penetrerats tre gånger.

Nibelius filmar fortfarande när han och Halvorsen direkt efter huggen går från platsen, vilket Nibelius tar initiativ till. Halvorsen vill gå tillbaka och säger "fucking fittluffare, jidrar du för mig" och "fattar du det, jidra inte med mig jag kommer, jag kommer hugga halsen av dig, fattar du det" samtidigt som kameran helt kort vänds mot honom och ett knivblad syns i hans hand. Strax innan filmen slutar säger Halvorsen "du såg var jag högg han va?" och "ja, jag kommer hugga honom".

Viktor Nilsson, som inte sett någon kniv men däremot att Sandberg fallit ihop efter vad han uppfattat som slag, går då fram till Sandberg som ligger helt stilla utan att säga något. Omedelbart efter har läkaren Shweta Tyagi, liksom även tillkallade ambulanssjuksköterskan Mimmi Eriksson, kommit fram och påbörjat livräddning; båda har omvittnat att Sandberg var okontaktbar och att hans andning visade att han var döende.

Halvorsen har inväntat att någon annan skulle ha utdelat huggen. Samtliga ögonvittnen (förutom de tidigare nämnda även Nicci Bernespjut) har vittnat om att det varit endast två gärningsmän. Kameran, som hölls av Nibelius (vilket bekräftas av att hans fötter syns på filmen) hålls stilla under det tumult varunder huggen måste ha utdelats. Viktor Nilsson har tydligt identifierat den som slog de sista slagen (dvs. utdelade huggen) som mannen med ansiktstatuering, dvs. Halvorsen. Det är Halvorsen som sagt att han ska hämta kniv och som på filmen syns hålla i en sådan efter huggen, samt även säger "jag har huggt honom" och "du såg var jag högg han va?" Vid en jämförelse med ljudet från filmen från Halvorsens mobil är det uppenbart att ett vittne (som inte hörts inför rätten) som uppgett att Nibelius ska ha sagt att han huggit ner någon förväxlat Halvorsen och Nibelius. Bevisningen för att Halvorsen utdelat huggen är inte bara övertygande utan överväldigande.

Rubriceringar och påföljder

Halvorsen och Nibelius har avtvingat Sandberg hans armbandsklocka som de gemensamt tillgripit; härigenom har de fullbordat ett rån. Både före och efter detta har de också krävt pengar vilket de inte fått. Det saknas dock skäl att straffrättsligt skilja mellan de olika delarna av händelseförloppet. Gärningen utgör i sin helhet ett fullbordat rån.

Det ekonomiska värdet – både de summor Sandberg krävts på och värdet av klockan, vars nypris var 1 699 kr – är lågt men mot bakgrund av det våld som använts och att personlig egendom Sandberg burit på sig slitits av honom saknas skäl att av denna anledning se lindrigare på rånbrottet.

Halvorsen och Nibelius har tillsammans och i samförstånd på öppen gata rånat den för dem främmande Sandberg. Det fysiska förhållandet mellan de båda gärningsmännen, vägande 114 och 105 kg, och den ensamme Sandbergs 58 kg saknar all proportion, och den rörelse-, balans-, syn- och hörselnedsatte Sandberg har vare sig kunnat fly eller försvara sig. Våldet, som innefattat att Sandberg sparkats i huvudet och slagits omkull så att han fallit handlöst i stenläggningen med huvudet före, har varit livsfarligt. När andra sökt avbryta rånet har Halvorsen och Nibelius framhärdat genom att med jaga bort dem och därefter fortsätta våldet och försöken att avtvinga Sandberg pengar. När Sandberg sagt sig sakna pengar har de framhärdat genom att kräva att han skulle följa med till en bankomat och ta ut pengar. Gärningen har varit tämligen utdragen och den funktionsnedsatte Sandberg har utsatts för betydligt mer och kraftigare våld än vad som behövts för att övermanna honom, delvis på ett utstuderat och särskilt kränkande sätt då våldet filmats och Halvorsen skrutit om vad han gjorde. Gärningen är att bedöma som grovt rån.

Genom att gärningen rubriceras som grovt rån är de försvårande omständigheterna delvis beaktade; för båda gärningsmännen överstiger straffvärdet dock minimistraffet för brottsgraden. Halvorsen är genomgående den som varit drivande i rånet och nästan uteslutande den som utövat våldet. Nibelius har filmat våldet och upprepat och förstärkt hoten samt deltagit i att tränga Sandberg mot väggen och frånta honom klockan men har inte i övrigt själv utövat något våld. Straffvärdet är således högre för Halvorsen än för Nibelius.

Uppsåttligt dödande straffas som mord om inte förmildrande omständigheter medför att det istället bör rubriceras som dråp; några sådana omständigheter föreligger inte i detta fall. Normalpåföljden för fullbordat mord är enligt gällande lagstiftning och praxis 16 års fängelse, men vid försvårande omständigheter kan längre fängelsestraff, och även livstidsstraff, utdömas.¹ Lagstiftaren har tydligt markerat att en helhetsbedömning av samtliga omständigheter ska göras, och av den exemplifiering som därvid gjorts framgår att utrymmet för en strängare bedömning är tämligen stort.²

Halvorsen har på öppen gata konfronterat och i numerärt och fysiskt överläge helt provocerat angripit den för honom främmande Sandberg. Inledningsvis har han rånat honom, men därvid använt betydligt mer och kraftigare våld än vad som behövts för att övermanna den rörelse-, balans-, syn- och hörselnedsatte Sandberg. Han har sedan lugnt gått för att hämta en kniv varvid han haft tillfälle att besinna sig, men istället uttryckligen sagt att han tänkte "slå ihjäl honom" och när han återvänt till Sandberg har han i princip direkt överöst honom med ett flertal knivhugg riktade mot bröstet; vart och ett av huggen var livsfarligt och flera av dem i sig tillräckliga för att döda. Såväl uttalandet som det faktum att kniven inte egentligen använts som påtryckning i rånet utan istället nästan direkt använts för att hugga Sandberg, samt antalet hugg och deras placering, visar att det direkta och enda egentliga syftet varit att döda.

Det var på Halvorsens initiativ som övergreppet filmades – en kränkning i sig – och på filmen ger Halvorsen tydligt uttryck för stolthet och tillfredsställelse över att skada en försvarslös människa och över att "jag har huggt honom". Oavsett om Halvorsen förstått att Sandberg var funktionsnedsatt eller

¹ Se rättsfallet NJA 2021 s. 32 "Mordet med kökskniven".

² Prop. 2018/19:138 s. 32 ff.

trodde att han t.ex. var kraftigt berusad har Sandberg uppenbart varit skyddslös och helt ur stånd att varken fly eller försvara sig, vilket Halvorsen med särskild hänsynslöshet utnyttjat. Efter dådet har han skrutit för kamraten om att "jag har huggt honom" och fortsatt smäda och hota den döende Sandberg genom att kalla honom "fittluffare" och skrika att "jag kommer hugga halsen av dig". Mordet måste ses som en fortsättning på det grova rånet, som präglats av övervåld, och våldet har således varit tämligen utdraget. Någon annan påföljd än livstids fängelse kan inte komma ifråga.

Att Halvorsen också döms för vållande till kroppsskada, grovt brott, påverkar inte påföljden.

Nibelius anspråk på strafflindring

Enligt 29 kap 5a § brottsbalken ska rätten vid straffmätning i skälig omfattning beakta om den tilltalade lämnat uppgifter som är av väsentlig betydelse för utredningen av brottet, eller av annans brott, vilket Nibelius menat vara tillämpligt på honom. Bestämmelsen förutsätter att de uppgifter som lämnats ska ha lett till att utredningen i något väsentligt avseende påskyndats eller underlättats, eller åtminstone varit ägnade att på något väsentligt sätt föra utredningen framåt (se prop. 2014/15:37. s. 22 f. och Högsta domstolens dom av den 30 juni 2021, mål B 6249-20).

Nibelius har emellertid i princip inte berättat någonting alls utöver vad som framgår av filmerna. Han har således inte berättat något om vad som sagts mellan honom och Halvorsen, eller mellan Halvorsen och dennes mor, under vandringen från brottsplatsen i cirkel tillbaka till Halvorsens mors lägenhet eller senare i lägenheten. Hans påstående om var Halvorsen kastat kniven har inte kunnat bekräftas och har heller inte lett till att den anträffats, vilket heller inte varit nödvändigt för utredningen. Hans uppgifter om hur det gått till när Sandberg avtvingats sin klocka, och när vittnen jagats bort, är påtagligt vaga. Det han berättat motsvarar vad som redan varit känt genom filmerna och har därför i princip varit utan betydelse. De uppgifter han lämnat har motiverar således inte någon strafflindring.

Häktning

Då Halvorsen och Nibelius nu döms för brott med minimistraff två års fängelse är utgångspunkten att de ska vara fortsatt häktade om det inte är uppenbart obehövt. Såväl Halvorsen som Nibelius är tidigare dömda för våldsbrott, om än för relativt länge sedan. De har visat en anmärkningsvärd hänsynslöshet gentemot en försvarslös människa. Det föreligger en återfallsrisk. Såväl Halvorsen som Nibelius är arbetslösa missbrukare och lever under oordnade sociala omständigheter. De står nu inför långvariga fängelsestraff och det finns risk att de undandrar sig avtjänandet av dessa. Det finns således skäl för fortsatt häktning av båda. Tillstånd till fortsatta restriktioner har inte begärts.

Halvorsen avtjänar emellertid ett honom tidigare ådömt fängelsestraff med tidigaste dag för villkorlig frigivning den 24 februari 2024. Häktning är obehövlig under den tid han är fängslad.

Skadestånd

Vid angiven utgång är Halvorsen skadeståndsskyldig gentemot Ulf Sandbergs mor Ingrid Sandberg och syskon Karin Henriksson och Per Sandberg samt gentemot dödsboet.

Ulf Sandbergs syskon Karin Henriksson och Per Sandberg har båda beskrivit dels hur konsekvenserna av Ulf Sandbergs hjärntumör svetsade samman familjen i deras ungdom, dels hur Ulf Sandberg – som aldrig kom att bilda familj – som vuxen kom att vara en del av deras familjer med ett nära förhållande till dem och deras barn. Han träffade brodern kvällen innan mordet, och två veckor tidigare var han på brorsonens tjugoförårsfirande. Det är tydligt att syskonen stått varandra mycket nära och att Karin Henriksson och Per Sandberg tillsammans med modern Ingrid Sandberg ingår i den krets av särskilt nära stående som avses i 5 kap 2 § 1 st 3 p och 6 a § skadeståndslagen.

Yrkade belopp för särskild anhörigersättning samt psykiskt lidande överensstämmer med gällande schabloner och är vitsordade.

Avseende begravningskostnader har dödsboet framhållit att Ulf Sandbergs folkkärhet i Oskarshamn och mordets uppmärksamhet föranlett anlitande av dubbla ceremonivärddar och en extra minnesbok, och att kostnaderna är skäliga. Halvorsen har inte ifrågasatt skäligheten i sig, men har menat att skadeståndsskyldigheten avseende begravningskostnad begränsas till schablon enligt Personskadekommitténs cirkulär 2/210, efter avdrag för erhållen begravningshjälp, och har därför vitsordat 20 858 kr.

Förekomsten av en schablon nämns i kommentarerna till skadeståndslagen, men inte som en begränsning. I *Karnov* noteras att kostnaderna "ska ligga inom en skälig ram" och "är numera schabloniserade", *Lexino* noterar att "kostnaderna ska vara skäliga" och att det "etablerats ett schabloniserat belopp", medan Bengtssons och Strömbäcks *Skadeståndslagen – en kommentar* noterar att "i försäkringsbolagens praxis granskar man totalsumman av begravningskostnaderna" och att "bolagen försöker ersätta kostnaderna efter en schablon". Alla tre kommentarer beskriver i viss detalj vilka kostnader som ingår och någon motsättning mellan skälighetsbedömningen och schablonen anmärks inte, vilket rimligen måste förstås som att schablonen inte uppfattats som tvingande. I Randquist et al. *Ersättning vid personskada*, 2017, sägs uttryckligen att "om de verkliga kostnaderna överstiger schablonbeloppet ska emellertid ersättning lämnas för de faktiska kostnaderna inom skälighetens ram. Det finns alltså inte något bestämt ersättningstak" (s. 316).

Tingsrätten konstaterar att förekomsten av en schablon inte kan ersätta en skälighetsbedömning. Personskadekommittén är ett organ inom försäkringsbranschen och dess cirkulär är avsett som ett stöd för likvärdiga bedömningar av försäkringsfall; som sådant kan det ha visst värde vid jämförelser med andra situationer. I försäkringsrättsligt hänseende gör sig dock rättsekonomiska överväganden syftande till låga processkostnader och snabb skadereglering starkt gällande medan motsvarande överväganden saknar betydelse vid mord. Tingsrätten anser därför att Personskadekommitténs schablon, även om en jämförelse med denna kan ha betydelse vid skälighetsbedömningen, inte utgör någon begränsning för ersättningsrätten.

Yrkat belopp för begravningskostnad är skäligt.

Övrigt

Såväl de filmer som förebringats som obduktionsprotokollet innehåller integritetskänsliga uppgifter som bör omfattas av fortsatt sekretess.

Rätten

Rådmannen Hans Ranholm samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Hans Ranholm

Överklagandeinformation

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Kalmar tingsrätt senast den 11 april 2023.

Överklagandet ska vara skriftligt. Kalmar tingsrätt skickar det vidare till Göta hovrätt.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Kalmar tingsrätts namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Kalmar tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Kalmar tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Göta hovrätt.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Göta hovrätt skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Göta hovrätt tar domstolen först ställning till om målet ska

tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i 4 olika fall.

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Kalmar tingsrätt eller Göta hovrätt om du har frågor.

GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 1
Rotel 13

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2023-06-15
Jönköping

Aktbilaga 43
Mål nr B 1164-23

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19950220-5454	Datum för dom/beslut 2023-06-15
Efternamn Halvorsen	Förnamn KIM Joel

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-09-23	2023-03-20
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☒ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....

Simon Hallgren

Dok.Id 434357

Postadress

Box 2223
550 02 Jönköping

Besöksadress

Hovrättsgränd 4

Telefon

036-15 69 00

Telefax

E-post: gota.hovratt@dom.se
Webb: www.gotahovratt.se

Expeditionstid

måndag–fredag
08:00–16:00

GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 1
Rotel 13

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2023-06-15
Jönköping

Aktbilaga 44
Mål nr B 1164-23

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 19920814-4833	Datum för dom/beslut 2023-06-15
Efternamn Nibelius	Förnamn HAMPUS Roger Olof

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2022-09-23	
------------	--

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....

Simon Hallgren

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se